111442 - 12.2.57

NEDERLANDSE DELEGATIE BIJ DE INTERGOUVERNEMENTELE CONFERENTIE VOOR DE OPRICHTING VAN EEN GEMEENSCHAPPELIJKE MARKT EN VAN EURATOM

851.88L/1-757:32

Rubber

Weekbericht 28

Periode 4-9 februari 1957

Chefs Délégation.

A

VRIJ KAPITAALVERKEER.

De Franse reserve op artikel 80 (beslissingen van de Raad van Ministers bij unanimiteit gedurende de twee eerste etappes) werd opgeheven. De Italianen hieven daarna hun reserve op ten aanzien van de in artikel 82 opgenomen autonome clause de sauvegarde.

VRIJHEID VAN DIENSTENVERKEER (Ch.Del. 275 en 298).

De Belgen vestigden er de aandacht op, dat de liberalisatie van het dienstenverkeer, wat betreft de banken en het assurantiewezen, niet uitsluitend gekoppeld kan worden aan de geleidelijke liberalisatie van het kapitaalverkeer, daar bedoelde instellingen ook diensten verrichten, welke met het kapitaalverkeer geen direct verband houden. De Belgische delegatie stelde daarom een amendement voor op artikel 33, § 5, waardoor dit onderscheid beter tot uitdrukking zou worden gebracht.

In beginsel hadden de andere delegaties hiertegen geen bezwaar, doch de Fransen wensten eerst nog tijd om hierover na te denken.

VRIJ VERKEER VAN ARBEIDERS.

De Italianen bleven bij hun weigering om een clause de sauvegarde ten a anzien van het vrij verkeer van arbeiders te accepteren, terwijl de Franse delegatie handhaving hiervan noodzakelijk achtte, althans zolang niet vaststond, dat er een Europese bemiddelingsinstantie zou komen, waarlangs het aanbod en de aanvaarding van functies voor arbeiders uit andere landen zou moeten worden geleid.

De Nederlandse delegatie wees op de moeilijkheden, welke voor Nederland kunnen voortvloeien uit de bestaande woningnood, doch verklaarde zich bereid de bestaande tekst te accepteren, daar de tekst met alles rekening houdt.

Na een lange discussie diende de heer Uri een compromisvoorstel in, ertoe strekkende de clause de sauvegarde te laten vervallen, doch wel in artikel 75 de bepaling op te nemen, dat het in te stellen bemiddelingsmechanisme ervoor zou moeten waken het levensniveau en het niveau der werkgelegenheid in de verschillende streken en industrietakken niet in gevaar te brengen.

De Franse en Italiaanse delegatie waren bereid een dergelijke formule te overwegen. Deze kwestie zal de volgende week worden besproken.

© NA, 2.03.01 (Arch. AZ/KMP) (Nationaal Archief, Den Haag) inv.nr. 2852
http://resources.huygens.knaw.nl/collectiedelegatiedeboer/detail/2852

De Fransen hadden voorts gevraagd in artikel 74 te doen bepalen, dat de geëmigreerde arbeiders het recht zouden hebben hun salarissen naar het land van herkomst over te maken na aftrek van kosten van levensonderhoud, belastingen en sociale lasten. In een vroeger stadium was overeengekomen, dat deze formule niet in het verdrag zelf zou worden opgenomen, doch alleen in het proces-verbaal van de Hoofden van Delegatie, waarmede de Italianen zich accoord hadden verklaard. Thans kwamen de Fransen hierop echter terug, omdat zij klaarblijkelijk vreesden, dat een loutere vermelding in de notulen onvoldoende juridische betekenis zou hebben. Op aandringen van verschillende andere delegaties verklaarden zij zich evenwel bereid hun standpunt opnieuw te overwegen na advies van hun juristen te hebben ingewonnen. Op Belgische suggestie tenslotte werd besloten een tekst te kiezen, die, inzake precies hetzelfde probleem, reeds in een Conventie van de International Labor Organisation (№ 97) was opgenomen.

NATIONALE VEILIGHEID.

De ontwerp-artikelen betreffende de nationale veiligheid (Ch.Del. 222) werden aanvaard. De bijbehorende lijst van oorlogsmateriaal, ten aanzien van de productie waarvan uitzonderingen op de concurrentieregels van het verdrag zullen zijn toegestaan, zal nog door de werkgroep van de gemeenschappelijke markt worden bekeken.

HULP AAN SCHEEPSBOUW.

Een Frans amendement op artikel 44, § 3, werd, behoudens een Belgische reserve, aanvaard.

Dit bepaalt, dat de subsidies aan de scheepsbouw bestaande op 1 januari 1957, voorzover zij het gevolg zijn van de afwezigheid van een douanebescherming, geleidelijk zullen moeten worden afgeschaft onder dezelfde voorwaarden als van toepassing zijn op de opheffing van douanerechten en gelijksoortige maatregelen, dit alles echter onder voorbehoud van de bepalingen inzake de gemeenschappelijke handelspolitiek tegenover derde landen.

HARMONISATIE EXPORTBEVORDERENDE MAATREGELEN (Ch.Del. 278).

Aanvaard werd een Italiaans amendement op artikel 62, § 3, dat de door de leden-staten toegepaste stelsel van steun aan de export geleidelijk geharmoniseerd zullen moeten worden voorzover dit noodzakelijk is teneinde een vervalsing van de concurrentie tussen de ondernemingen van de gemeenschap te voorkomen. Op voorstel van de Commissie zal de Raad hiertoe de noodzakelijke maatregelen kunnen nemen bij unanimiteit gedurende de eerste twee etappes, bij gekwalificeerde meerderheid daarna.

CONJUNCTUURPOLITIEK (Ch.Del. 285).

De door de werkgroep voor de gemeenschappelijke markt geformuleerde redactie van een drietal artikelen betreffende de conjunctuurpolitiek, incl. de maatregelen in geval van schaarste, werden goedgekeurd. Hieronder valt ook een artikel, waarin wordt bepaald, dat, indien de werking van de

NA, 2.03.01 (Arch. AZ/KMP) (Nationaal Archief, Den Haag) inv.nr. 2852

gemeenschappelijke markt wordt belemmerd of wanneer de verwezenlijking van één der beginselen van het verdrag onmogelijk wordt gemaakt door de afwezigheid van een adequate bepaling, de Raad van Ministers, na consultatie van de Commissie en de Assemblée, bij unanimiteit alle noodzakelijke maatregelen zal kunnen nemen, onder voorbehoud van de grondwettelijke regels in ieder der leden-staten. Over de juiste plaatsing van dit artikel zal de Redactiecommissie zich moeten uitspreken.

SOCIALE POLITIEK (Ch.Del. 282).

De werkgroep gemeenschappelijke markt had de verschillende bestaande artikelen betreffende sociale vraagstukken gecombineerd teneinde de rol der organen op sociaal gebied duidelijker tot uitdrukking te brengen. Hierin was ook een artikel opgenomen, waarbij aan de Commissie werd opgedragen de samenwerking tussen de leden-staten op een aantal met name genoemde gebieden te bevorderen.

Nederland wenste hierbij tevens te doen opnemen, dat de leden-staten ook onderling overleg zouden moeten plegen alvorens sociale maatregelen te nemen, welke de ongelijkheid tussen de verschillende staten zou kunnen vergroten. Over de redactie hiervan kon in eerste instantie geen overeenstemming worden bereikt; na voortgezette discussie konden vijf delegaties accoord gaan met een tekst, zoals door Nederland bedoeld, doch Duitsland handhaafde nog een algemene reserve op het gehele ontwerp.

Behoudens een Duitse reserve werd wel aanvaard, dat de Raad bij unanimiteit aan de Commissie bepaalde taken kan opdragen betreffende de uitvoering van gemeenschappelijke maatregelen, met name ten aanzien van de sociale voorzieningen voor de migrerende arbeiders.

In dit verband werd tevens gesproken over de vraag of de in te stellen sociaal-economische raad ook ten aanzien van de maatregelen op sociaal gebied verplicht geraadpleegd zal moeten worden. Besloten werd deze kwestie nader te bekijken bij de bespreking van de desbetreffende artikelen, welke de redactiecommissie op korte termijn zal indienen.

GEMEENSCHAPPELIJKE HOUDING IN DE OEES.

Afgesproken werd, dat de zes landen bij de komende besprekingen in de OEES over de vrijhandelszone een gemeenschappelijke houding zullen aannemen. Op basis van een ontwerp van baron Snoy werd na uitvoerige discussie een tekst vastgesteld, welke ten grondslag zal liggen aan een verklaring van Minister Spaak namens de zes.

In dit verband verklaarde de heer Linthorst Homan, dat Nederland zeer veel belang hecht aan een goede samenwerking tussen de zes en de overige landen van de OEES, zo mogelijk in het kader van een vrijhandelszone. Om dit te bereiken zullen de zes enerzijds als één groep moeten optreden, doch anderzijds niet te veel met name van de Engelsen moeten eisen.

De Franse delegatie achtte het noodzakelijk, dat de vrijhandelszone ook de landbouwsector zou omvatten, zij het eventueel in het kader van een bijzonder regiem en dat zij

NA, 2.03.01 (Arch. AZ/KMP) (Nationaal Archief, Den Haag) inv.nr. 2852

voorts de deelnemende landen dezelfde garanties zou moeten bieden als de gemeenschappelijke markt, wat betreft het elimineren van distorsies en concurrentievervalsende maatregelen.

NOTA'S VAN CANADESE, AUSTRALISCHE EN AMERIKAANSE REGERINGEN.

Besloten werd, dat op de inhoud dezer nota's niet schriftelijk zou worden geantwoord, doch dat alleen mondeling zou worden medegedeeld, dat de zes staten uiteraard voornemens waren hun bestaande internationale verplichtingen te eerbiedigen. Met name zou kunnen worden herhaald, dat de zes bereid zijn het verdrag, na ondertekening, aan het GATT mede te delen, waarbij er echter op zou worden gewezen, dat de gemeenschappelijke markt valt onder artikel XXIV van het GATT en derhalve geen voorafgaande toestemming van de GATT-partners behoeft.

VERSLAG VOORZITTER DOUANEGROEP.

Op zaterdagmorgen bracht de heer Dubois, voorzitter van de tariefonderhandelingscommissie verslag uit over de stand van zaken. Hij deelde mede, dat op dat moment over 140 posten nog geen overeenstemming was bereikt, waarbij vooral de landbouwsector, de organische chemie en de non-ferro metalen de belangrijkste problemen bleven vormen.

De inhoud van deze lijst deed de Nederlandse woordvoerder opmerken, dat hij de situatie zeer ernstig inzag. Nederland had immers zijn aanvaarding van het landbouwregiem afhankelijk gesteld van een bevredigende regeling ten aanzien van het buitentarief voor landbouwproducten. Thans bleek, dat voor ongeveer 70% van onze landbouwinvoer uit derde landen het tarief nog niet kon worden vastgesteld. Indien zoveel belangrijke producten op de onderhandelingslijst bleven staan, was de bevredigende regeling niet bereikt en zou Nederland al zijn concessies moeten intrekken. Bovendien zou het GATT nooit een douane-unie kunnen accepteren, waarbij een belangrijk deel van het buitentarief nog onzeker zou zijn.

Nadat ook de andere Hoofden van Delegatie hun bezorgdheid over de gang van zaken hadden uitgedrukt, werd besloten, dat de onderhandelingen tot dinsdag, 12 februari, zouden worden voortgezet, waarna de heer Dubois rapport zal uitbrengen aan de heer Spaak. De Delegatiechefs en vervolgens de Ministers van Buitenlandse Zaken zullen dan de situatie onder ogen moeten zien.

FISCALE RECHTEN (MAE 467 f/57).

Dit document leverde geen grote moeilijkheden meer op. Zoals bekend, bestaan er bij de Duitse delegatie op internpolitieke gronden bezwaren tegen al te snelle afbraak en eventuele omzetting in binnenlandse verbruiksbelastingen. De Duitse woordvoerder (Ophüls) was echter nu bereid reeds zijn voorlopig accoord te geven.

Iets moeilijker was de vraag in hoeverre de fiscale rechten meetellen bij de berekening voor het buitentarief. Omdat men het hier niet eens kon worden, met name niet over

NA, 2.03.01 (Arch. AZ/KMP) (Nationaal Archief, Den Haag) inv.nr. 2852

de verhouding der componenten fiscaal-beschermend, werd in art. 20 bis een procedure oplossing gekozen. Hierop werd nog een amendement van voorzitter von der Groeben (MAE 483, restr.) geaccepteerd om in het eerste lid de Conseil te schrappen en alleen de Commissie te laten vaststellen. In art. 20, waar art. 20 bis lid 2 naar verwijst, komt immers toch de Conseil er aan te pas. Frankrijk maakte alleen een reserve d'attente in verband met de goederen uit overzeese gebieden, waarop in een aantal gevallen (b.v. koffie, thee, etc.) fiscale rechten drukken.

STAATSMONOPOLIES (MAE 472)

Hier werd nog geen overeenstemming bereikt. Het systeem van het voorliggende art. 28 was dat in lid 1 een concrete verplichting voor de landen was opgenomen, met in lid 3 een procedure hoe de geleidelijke nakoming van deze verplichting moest worden geeffectueerd.

In lid 5 was een procedure van toezicht opgenomen, krachtens welke de Europese Commissie de bevoegdheid heeft bindende aanbiedingen aan in gebreke blijvende landen te doen. Er was echter een alternatieve tekst, van Frankrijk, gesteund door Duitsland, volgens welke de Conseil, op voorstel van de Europese Commissie geleidelijk zou vaststellen hoe de nakoming van de verplichting in lid 1 zou dienen te geschieden. Gezien het karakter van lid 1 was dit uiteraard een vrij onlogisch systeem. De Franse woordvoerder (Marjolin) zette echter uiteen dat dit het uiterste was wat hij in Frankrijk, gezien de zeer bijzondere positie die de overheidsmonopolies zakelijk en vooral psychologisch innemen, zou kunnen verdedigen.

Het probleem is tot een volgende vergadering aangehouden.

PRGRAMMA VAN WERKZAAMHEDEN

De werkgroep Gemeenschappelijke Markt zal donderdag en vrijdag 14 en 15 februari te Brussel vergaderen. De Hoofden van Delegatie 16 en 17 februari te Parijs ter voorbereiding van de Ministersconferentie op 18 februari en de Conferentie van Ministers-Presidenten op 19 februari.

AANTEKENING

Overeenkomstig zijn mondelinge instructie heeft de heer Linthorst Homan met de Chefs de Délégation besproken of het aantal leden van de Assemblee, zoals de Ministers dat op 4 februari hadden vastgesteld, niet eigenlijk te gering zou zijn. Aangezien de voorzitter van de vergadering er bezwaar tegen had, dat hierover in de vergadering werd gesproken nu het uitdrukkelijk een ministerieel punt betrof, heeft de heer Linthorst Homan dit achtereenvolgens bij zijn verschillende collega's aangesneden. De reacties waren de volgende:

NA, 2.03.01 (Arch. AZ/KMP) (Nationaal Archief, Den Haag) inv.nr. 2852

1.- Frankrijk en Italië zijn bereid de zaak met hun Minister van Buitenlandse Zaken op te nemen en om voor te stellen gunstig te reageren wanneer Minister Luns op de conferentie te Parijs het debat zou willen heropenen;

2.- Ofschoon er van Duitse kant enige aarzeling was is men wel bereid ook te Bonn nog eens aan de zaak te denken;

3.- Van Belgische zijde bestonden overwegende bezwaren op een eenmaal genomen ministersbeslissing terug te komen en men vermoedde, dat ook de heer Spaak hiertoe niet bereid zou zijn; later, toen bleek dat de andere delegaties die bereidheid wel bij hun Ministers aanwezig achtten werd de reactie echter iets milder;

4.- Luxemburg zal het vraagstuk aan Minister Beoh voorleggen.

NA, 2.03.01 (Arch. AZ/KMP) (Nationaal Archief, Den Haag) inv.nr. 2852

Werkgroep Overzeese Gebieden (7 en 8 februari 1957)

I. INLEIDING

1. Naar aanleiding van het voorstel van de voorzitter om het Duitse document (MAE 406) als uitgangspunt en werkbasis te gebruiken, werd van Nederlandse zijde prealabel gesteld, daartoe bereid te zijn, mits vooraf duidelijk vaststond, dat Nederland uiterst gereserveerd stond tegenover de gehele opzet van het document als zodanig, gezien het terzake bekende Nederlandse standpunt en met name de politieke stelling impliciet besloten in de artt. 1 en 2, dat de O.G. met de Gemeenschappelijke Markt zouden moeten worden geassocieerd, niet zonder meer kon onderschrijven. Zulks niet slechts omdat dit hoogstens een gevolg en niet een prealabele voorwaarde zou kunnen zijn, doch ook omdat concrete en gedetailleerde gegevens over het eventuele aantal deelnemers, de omvang van de behoeften etc. niet voorhanden waren. Derhalve kon een prealabele stellingname omtrent associatie met onbekende gebieden en steun aan onbekende projecten voorshands weinig gefundeerd worden genoemd. Als gedachtenexercitie werd evenwel het Duitse document van Nederlandse zijde aanvaardbaar geacht.

Van de zijde van de voorzitter werd hiertegenover gesteld, dat het onderhavige document een kaderregeling beoogde te zijn, waarbij men over de beginselen moest trachten overeenstemming te krijgen; de afzonderlijke accoorden bedoeld in art. 4 zouden - na onderzoek door de Europese Commissie - door de Raad van Ministers worden vastgesteld op basis van voldoende concrete gegevens.

2. Naar aanleiding van de daarop gestelde vraag of de Nederlandse (en Italiaanse) overzeese gebieden zouden deelnemen is dezerzijds gewezen op het feit, dat Suriname en de Nederlandse Antillen hierover zelf zouden hebben te beslissen, terwijl Nederland ditt - als de zaak duidelijker zal zijn - voor Nieuw-Guinea kon doen.

II. ALGEMENE BESCHOUWINGEN[1)]

Tijdens de daarop volgende bespreking bleek uit de toelichting van Duitse zijde op hun ingediende document, dat Duitsland zich in belangrijke mate op de basis van de Nederlandse stelling m.b.t. de onderhavige materie had gesteld.

Ging het oorspronkelijke Frans-Belgische document uit van een onmiddellijke verplichting tot enorme investeringen als onderdeel van de modernisatie van de sociale en economische activiteiten in de betrokken O.G. en het verlenen van agrarische preferenties voor de O.G. op grond van het geleidelijk open stellen dezer gebieden op non-discriminatoire basis met de moederlanden, het Duitse document :

---

1) De discussies over een eventueel preferentieel systeem voor overzeese agrarische producten worden aan het slot van deze aantekening (pagina 13) afzonderlijk weergegeven.

NA, 2.03.01 (Arch. AZ/KMP) (Nationaal Archief, Den Haag) inv.nr. 2852

a.- rept niet over het preferentieel systeem (dat de Duitsers bovendien voor O.G.-producten bleken af te wijzen;

b.- ziet de investeringen in (en hulp aan) de overzeese gebieden principieel los van een regeling van het commercieel regiem;

c.- acht de te verlenen hulp louter aanvullend en incidenteel en boven het totaal van de sociale en economische ontwikkelingsprogramma's der betrokken moederlanden te verlenen;

d.- stelt voor hulp op sociaal gebied een beperkt Fonds voor (art. 3, par.6, (2), (4)) voor de verzorging van kleinere concrete projecten, waarvoor verder geen ingewikkelde stemmenweging wordt nodig geacht;

e.- acht voor hulp op economisch gebied uitsluitend incidentele bijdragen aan concrete on zichzelf niet rendabele projecten, verbonden aan rendabele projecten verantwoord (art. 3, par.7, (1), (2), (3)), zie verder hieronder;

f.- verlangt dat het gezamenlijke Europese karakter der in beide gevallen te verlenen hulp aan concrete projecten in elk opzicht gegarandeerd is;

g.- wijst, alhoewel de hulp uiteraard aan de O.G. en hun bevolking ten goede moet komen, een nuttig effect daarvan voor de grondstoffen - c.q. goederen-voorziening van de Zes, niet als ongewenst van de hand.

Met andere woorden de hulp is in beide gevallen : extra, Europees, concreet en incidenteel, mag in geen enkel opzicht de moederlanden verleiden zich minder inspanning op welk gebied dan ook ten opzichte van hun O.G. te getroosten, en moet de Gemeenschappelijke Marktlanden aldus niet, of althans zo weinig mogelijk in het koloniale vaarwater brengen.

De Duitse delegatie bekleed-toonde daarom bij herhaling en nadrukkelijk in tegenstelling met de oorspronkelijke Frans-Belgische voorstellen niet over medewerking aan de sociale infrastructuur als zodanig te willen denken, welke de moederlandse taak was, doch uitsluitend bereid te zijn een hospitaal, een school etc., indien verantwoord binnen het kader van een algemeen ontwikkelingsprogramma ,als aanvulling voor Europese rekening te willen nemen, als een symbool van Europese solidariteit met de in snelle ontwikkeling verkerende Afrikaanse wereld.

Op economisch gebied wenste men al evenmin de hulp der Gemeenschappelijke-Marktlanden te zien geintegreerd als een mede-financieren aan totaalprogramma's der moederlanden; de bijstand der gemeenschap op dit gebied diene zich te beperken tot het verlenen van hulp (tot een bepaald maximum) aan het niet-rendabele gedeelte van een concreet rendabel project - b.v. het aanleggen van een weg naar een nieuwe krachtcentrale, het verbeteren van een haven om de afzet van een gebied te bevorderen')

') "mittelbar produktiv", omdat een weg als zodanig niet productief is.

NA, 2.03.01 (Arch. AZ/KMP) (Nationaal Archief, Den Haag) inv.nr. 2852

- zulks om te voorkomen, dat een op zichzelf rendabel project niet zou worden uitgevoerd als gevolg van accidentele moeilijkheden, waardoor de productiekosten van het betrokken project dusdanig zouden stijgen, dat van de bouw daarvan zou worden afgezien.

Tijdens de terzake ontstaande discussie konden de Duitsers niet ontkennen, dat hierbij steeds een zekere spanning zou bestaan tussen de betrokken ondernemer (die veel/teveel zou eisen) en de gemeenschappelijke marktlanden, die hun hulp tot het uiterste zouden willen beperken, terwijl van Franse zijde ook de mogelijkheid om een onderscheid te maken tussen project en programma in twijfel werd getrokken.

Bij dit alles bleek evenwel duidelijk, dat Duitsland tot elke prijs de hulp uitsluitend op incidentele en aanvullende basis wenst te verlenen en bij elk project opnieuw de Europese Gemeenschap en niet de moederlanden de beslissing wenst te laten nemen. In dit verband werd van Duitse zijde ook gesproken van een Europese arbeidsverdeling, waarbij het moederland verantwoordelijk is en blijft voor de totaliteit van de politieke, economische en sociale activiteiten in de betrokken gebieden (de "infrastructure globale et totale"), doch de Europese Gemeenschap voor speciale concrete aspecten daarvan extra supplementaire prestaties levert. In elk geval ware te vermijden, dat de gemeenschap via de moederlanden in vage toekomstige verwachtingen van "gedurfde" koloniale experimenten en financiële avonturen zou worden betrokken, dan wel zou moeten gaan "mee-koloniseren".

Tens lotte bleek het gehele Duitse plan één samenhangend geheel te zijn, waarbij de verdelingssleutel (voor Nederland 7.15) een essentieel bestanddeel vormt. Alhoewel de Duitse delegatie absoluut weigerde de hoogte van de bedragen X (art.3, par. 6, (4)) en Y (art. 3, par 7, (3)) te noemen, heeft men mij medegedeeld, dat Duitsland hierbij terdege in het oog heeft gehouden de draagkracht van Nederland, Italië en Luxemburg, m.a.w. het bedrag zou niet dusdanig zijn dat genoemde landen daarin een argument zouden kunnen vinden om aan het gehele systeem niet mede te doen; duidelijk bleek, dat voor Duitsland deze zaak als Europees wordt gezien en bij ontbreken van een der partners wordt teruggenomen.

III. POSITIEBEPALING DER LANDEN

De Italiaanse delegatie verklaarde zich met de conceptie als zodanig van een Eurafrique geheel te kunnen verenigen, zoals Minister Martino trouwens reeds tijdens de beide Ministersconferenties had verklaard. Het Duitse voorstel werd een alleszins aanvaardbaar commomis geacht (alhoewel Italië de oorspronkelijke Frans-Belgische concentie ook niet zonder meer had willen verwerpen !).

Wel vroeg de Italiaanse gedelegeerde zich af, of er een voldoende evenwicht bestond tussen de te verwachten voordelen en de gevraagde offers (hiermede dus de konneling impliciet aanvaardend).

NA, 2.03.01 (Arch. AZ/KMP) (Nationaal Archief, Den Haag) inv.nr. 2852

De voordelen zijn een geleidelijke openstelling voor de gemeenschappelijke markt-landen van de betrokken O.G. (welke overigens reeds gedeeltelijk open staan) op non-discriminatoire basis. Daartegenover staat de tweeledige Frans-Belgische eis van een preferentiële afzet van de overzeese agrarische producten in de landen der G.M. en de kwestie der investeringen.

Een mogelijk middel om aan de discrepantie tussen betrekkelijke (en nog niet concreet te schatten) voordelen enerzijds en duidelijke offers anderzijds enigszins tegemoet te komen, leek de Italiaanse gedelegeerde gelegen in het introduceren van een soort Marshallplan-systeem in het bijzonder om de nadelen van de gevraagde agrarische preferenties voor O.G.-producten op te vangen, doch m.m. ook eventueel om met betrekking tot de te verlenen directe financiële bijstand een uitweg te zoeken door het verlenen van diensten, het leveren van goederen, het opleiden van inheemse krachten, etc.

Deze gedachte werd door de Duitse delegatie als volledig in strijd met de aan het Duitse voorstel ten grondslag liggende Europese gedachte van de hand gewezen, daar dan juist het nationale element overzee op de voorgrond zou treden via b.v. een Italiaans instrumentarium in een Frans hospitaal etc.; hierbij zou bovendien het gevaar niet denkbeeldig moeten worden geacht, dat instede van kostenbesparend deze werkwijze juist de meest kostbare zou blijken te zijn. Door Europese inschrijvingen voor de betrokken hulpprojecten zou men immers tengevolge van onderlinge concurrentie een zo goedkoop en daardoor zo royaal mogelijke hulpverlening kunnen bewerkstelligen.

Tenslotte verklaarde Italië zich niet te kunnen verenigen met de voorgestelde verdelingssleutel, welke uitsluitend op basis van het nationale inkomen zou behoren te zijn gebaseerd. Duitsland verklaarde dat over de basissleutel als zodanig niet zou kunnen worden onderhandeld, daar deze onderdeel uitmaakte van het Duitse compromisvoorstel.

Luxemburg heeft zich geheel van deelname aan de discussies onthouden en slechts aan het einde der vergadering verklaard, dat het sympathiek stond tegenover de gedachte van een Europese steun aan Afrika en het Duitse document daartoe een alleszins aanvaardbare basis achtte (zij het, dat het voor een economische steun de voorkeur gaf aan de procedure voorgesteld in het oorspronkelijke Frans-Belgische document en uitgewerkt in het voorstel-Uri en waarvan de samenhang tussen export naar de O.G. en steunbedrag aan deze gebieden de grondslag vormt; in dit verband is het uiteraard van belang te bedenken, dat 90% van de Luxemburgse export zich afspeelt binnen EGKS-verband).

België achtte eveneens het Duitse document een gelukkig compromis, dat, indien het ook voor de Fransen accentabel zou blijken een oplossing zou bieden voor een der neteligste vraagstukken waarvoor de Zes zich door de nu eenmaal bestaande feiten (Franse unie, etc.) - welke men kon toejuichen of afkeuren en waartegen men in al dan niet sluitend en formeel logisch betoog houden - zagen geplaatst.

NA, 2.03.01 (Arch. AZ/KMP) (Nationaal Archief, Den Haag) inv.nr. 2852

De kwestie was bovendien niet slechts van economisch en financieel belang, i.c. hoeveel de partners bereid waren bij te dragen aan steun, doch moest ook vanuit politiek oogpunt worden bezien, hetgeen in de onderhavige discussies nauwelijks of niet was geschied.

De kwestie van de bindingen tussen commercieel regiem enerzijds en investeringen plus eventuele preferenties anderzijds, welke door twee delegaties (Duitsland en Nederland) werd bestreden, was door vier andere delegaties verdedigd c.q. geaccepteerd. Het voordeel van het Duitse voorstel was, dat het in het geheel niet over deze bindingen rente als zodanig, doch beoogde - afgezien van de preferenties - zakelijk een oplossing voor zowel de bevordering van de wederzijdse handelsbetrekkingen te geven als voor de steunverlening. Een en ander was voor België, afgezien van enkele kleinere retouches, een aanvaardbaar verantwoord systeem.

De Franse delegatie, welke zich zeer gereserveerd en critisch tegenover het Duitse voorstel toonde, bleek zich anderzijds duidelijk te realiseren, dat - juist omdat Duitsland (de enig belangrijke eventueel toekomstige contribuant !) het onderhavige compromis als het maximum bereikbare stelde - men dit niet zonder meer kon verwerpen zonder de gehele conceptie van gemeenschapssteun aan de O.G. in gevaar te brengen. Men probeerde derhalve zoveel mogelijk een extensieve interpretatie aan het begrip projecten te geven, welke intussen werd afgewezen door de Duitsers. Tenslotte stelde Frankrijk dat zeer veel zou afhangen van wat onder de bedragen X en Y zou worden verstaan.

Van Nederlandse zijde zijn naast het in de aanvang gestelde algemene voorbehoud en de toelichting over de constitutionele verhoudingen in het Koninkrijk voor wat betreft een eventuele deelname van Suriname, de Nederlandse Antillen een Nieuw-Guinea aan de onderhavige plannen, nogmaals de principiële bezwaren tegen de koppeling etc. omstandig uiteen gezet en de algemene bereidheid tot positieve en oprechte medewerking aan een onderzoek terzake door de Europese organen na inwerkingtreding van het verdrag onderstreept. Hierbij werd ook het verschil tussen de hulp aan de zg. minderontwikkelde gebieden in het kader van de V.N. en de onderhavige plannen aangestipt.

Naar aanleiding van de op de eerste twee artikelen gegeven Nederlandse critiek werd van Duitse zijde verzocht om een nieuwe Nederlandse formulering. Naar dezerzijds oordeel zou hierin het probleem als zodanig moeten worden genoemd instede van de associatie reeds als feit te stellen.

Voorts werd i.v.m. het gestelde in art. 3, par. 1 en 2 gewezen op de GATT-bepalingen, welke een uitbreiding van bestaande systemen van preferentiële behandeling niet toestaan.

Tegen de Nederlandse opmerking, dat het gehele plan een financieel onoverzichtelijk avontuur leek te worden werd gesteld, dat de maximale grenzen van de verplichtingen wel degelijk waren omschreven, en wel op een tweeledige wijze, nl. via een plafond voor het totaal vast te stellen bedrag en via een percentage van deelneming daarin voor de afzonderlijke landen.

NA, 2.03.01 (Arch. AZ/KMP) (Nationaal Archief, Den Haag) inv.nr. 2852

In dit verband werd van Nederlandse zijde een beknopt overzicht gegeven van de verplichtingen waarvoor Nederland zich reeds zag gesteld (Deltaplan, besparingen i.v.m. jaarlijks bevolkingsaccres, etc. etc.), zodat een eventuele financiële bijdrage van Nederlandse zijde ongetwijfeld gering zou zijn.

Voorts werden de bezwaren tegen het fonds (voor sociale hulp) aangeroerd; hiertegenover werd van Duitse zijde gesteld, dat het hier om onbelangrijkere, kleinere projecten ging, als b.v. het ter beschikking stellen van enkele leerkrachten, een hospitaal e.d. overzee, waarvoor men niet telkens het ingewikkelde mechanisme van een intergouvernementele stemmingsprocedure in werking zou willen stellen, doch zou moeten kunnen putten uit een jaarlijks vast te stellen totaalbedrag. Waar het bij de economische projecten om grotere bedragen zou gaan had men daar de steunverlening afhankelijk gesteld van beslissingen per project.

N.a.v. een dezerzijds gestelde vraag bleek het gestelde in art. 3, par 6, (5) jo par. 7, (5) inderdaad de (van Franse en Belgische zijde - o.a. op grond van de tegenprestatietheorie - fel bestreden) mogelijkheid in te houden, dat na 12 jaar het gehele steunprogramma wordt gevetoed en verdwijnt. Alhoewel zulks - uiteraard - niet de directe bedoeling van het Duitse voorstel was, achtte men van die zijde het gehele voorstel dusdanig experimenteel, dat een grondige bezinning na 12 jaar, teneinde eventuele ingrijpende amendementen te kunnen aanbrengen, dringend gewenst. Van de zijde van de heer Uri werd een procedure analoog aan die van art. 23 van doc. MAR 282, Euratom [1]) voorgesteld. Dit werd door de Duitsers van de hand gewezen op grond van het feit, dat hiermede een diametraal tegengestelde opzet werd geintroduceerd. Een Belgisch compromisvoorstel om deze variant te beperken tot slechts de tweede alinea werd van Duitse zijde met zeer weinig instemming begroet, al verklaarde men zich bereid, indien daarbij een gekwalificeerde meerderheid zou worden aanvaard, een en ander te Bonn ter nadere overweging voor te leggen. Van Nederlandse zijde werd integrale handhaving van de bestaande redactie bepleit.

Tenslotte werd van Nederlandse zijde de stemprocedure van art. 4 (gekwalificeerde meerderheid) als bezwaarlijk gekenschetst, waarbij tevens naar de aard der betrokken accoorden werd geinformeerd. Naar het oordeel van de overige delegaties kon moeilijk bezwaar worden gemaakt tegen gekwalificeerde meerderheid in het onderhavige geval, daar het hier de praktische uitvoering van bij unanimiteit aanvaarde basisbeginselen betrof.

---

1) Article 23

Les dispositions du présent chapitre peuvent être modifiées par décision du Conseil, statuant à l'unanimité, notamment au cas où des circonstances imprévues créeraient un état de pénurie générale.

A l'issue d'une période de 7 ans à compter de l'entrée en vigueur du Traité, le Conseil [statuant à la majorité simple] peut confirmer l'ensemble de ces dispositions. A défaut de confirmation, le Conseil, statuant à l'unanimité, sur proposition de la Commission, arrête les nouvelles dispositions relatives à l'objet du présent chapitre.

NA, 2.03.01 (Arch. AZ/KMP) (Nationaal Archief, Den Haag) inv.nr. 2852

IV. HET SYSTEEM VAN EEN EVENTUELE PREFERENTIELE AFZET VAN AGRARISCHE PRODUCTEN UIT DE O.G.

Bij de bespreking van de afzet van de agrarische producten uit de O.G. werd een vierdelige onderscheiding gemaakt :

- Producten die ook in Europa worden voortgebracht en waarvoor marktregelingen in de importerende landen bestaan (granen en suiker).

  Van Duitse zijde werd opgemerkt, dat de uit Frankrijk ingevoerde hoeveelheden (die als basis moeten dienen voor de long term-contracten krachtens art. 39 ter) ook reeds producten uit de O.G. omvatten; gevraagd werd derhalve of de Fransen hiermede tevreden waren of dat ze bovendien ook nog een quotum uit de verschillende O.G. wensten. De Duitse delegatie sprak zich uit tegen het beginsel van de long term-contracten, de overige delegaties waren niet a priori geheel afwijzend.

- Producten die ook in Europa worden voortgebracht en waarvoor geen marktregeling in het importerende land bestaat (oliehoudende zaden).

  Met de marktregeling in het importerende land ontbreekt ook een van de voorwaarden voor het afsluiten van long term contracten. Hoogstens zou dus overwogen kunnen worden bij wege van concessie op een analoge wijze long term-contracten voor deze producten tot stand te brengen.

- Producten die ook in Europa worden voortgebracht en waarvoor in het geheel geen marktregelingen bestaan (zuidvruchten).

  Voorgesteld werd de bescherming naar buiten in het buitentarief en tussen de landen onderling in minimumprijzen te zoeken. Nederland en België waren van mening, dat het buitentarief reeds een voldoende preferentie verschaft en dat er zeker geen aanleiding bestaat dit te verhogen. Italië wenste een hoog buitentarief, Duitsland een laag buitentarief en geen minimumprijzen. De Nederlandse woordvoerder maakte gewag van de tariefpreferentie die aan Surinaamse sinaasappelen wordt verleend. Van Franse zijde werd gesuggereerd hier een oplossing te zoeken via minimumprijzen.

- De "koloniale" waren (cacao, koffie, bananen).

  Het werd juister geoordeeld eerst de vaststelling van het buitentarief af te wachten. Als voorlopig standpunt spraken de Duitsers en de Italianen zich uit tegen een hoog buitentarief en tegen long term-contracten, de Belgen daarentegen verdedigden een hoog buitentarief. Nederland sprak zich uit tegen het zoeken van een grotere bescherming via het buitentarief dan reeds momenteel werd verleend (koffie en bananen); minder verwerpelijk ware het dan wellicht de mogelijkheid van long term-contracten te overwegen.

NA, 2.03.01 (Arch. AZ/KMP) (Nationaal Archief, Den Haag) inv.nr. 2852

NEDERLANDSE DELEGATIE BIJ DE INTERGOUVERNEMENTELE CONFERENTIE VOOR DE OPRICHTING VAN EEN GEMEENSCHAPPELIJKE MARKT EN VAN EURATOM

Weekbericht 28a

9 februari 1957

Comité Hoofden van Delegatie

EURATOM

Behandeld werden :

a.- amendementen op enkele artikelen in verschillende hoofdstukken;
b.- gemeenschappelijke nucleaire markt;
c.- de verdragsbijlagen.

Sub a.-

Op basis van een overzicht, vervat in doc. Ch.Del. 287 werden de volgende punten behandeld.

1.- Een nieuwe redactie voor art. 21 van het Hoofdstuk bevoorrading, welke beoogt de producentenlanden te ontslaan van de enigszins voorbarig aangegane verplichting om - noodzakelijk vage - programmes garantis op te stellen ter vasthechting als bijlage aan het verdrag, werd door de Euratom-groep uitgewerkt. Een van Nederlandse zijde voorgestelde aanvulling van deze nieuwe redactie, ten doel hebbend om eveneens de bevoorrading uit derde landen, voorzien in bestaande bilaterale verdragen, gedurende 10 jaar met prioriteit voor de beneficienten te reserveren, werd aangenomen. Als voorwaarden gelden, dat het gehele artikel in de overgangsbepalingen zal worden opgenomen en dat daarin verwezen zal worden naar art. 5 van het hoofdstuk over de buitenlandse betrekkingen.

Het artikel leest nu (na bewerking door de redactie-groep) :

" A titre provisoire et pour tenir compte des etudes et travaux déjà engagés, l'approvisionnement des réacteurs établis dans les territoires d'un Etat membre, qui pourront diverger avant l'expiration d'un délai de 7 ans à compter de la date de l'entrée en vigueur du Traité bénéficie, pendant une période de 10 ans à partir de la même date :

- soit d'une priorité sur les ressources en minérais et en matières brutes provenant des territoires de cet Etat,
- soit d'une priorité sur les matières brutes ou fissiles spéciales, faisant l'objet d'un accord bilatéral, conclu avant l'entrée en vigueur du présent Traité et communiqué à la Commission dans un délai de 30 jours, conforme aux dispositions de l'article 5 du chapitre sur les relations extérieures.

La même priorité est accordée, pendant la même période de 10 ans, à l'approvisionnement de toute usine de séparation isotopique entrée en fonctionnement sur les territoires d'un

NA, 2.03.01 (Arch. AZ/KMP) (Nationaal Archief, Den Haag) inv.nr. 2852

Etat membre avant l'expiration d'un délai de 7 ans à compter de l'entrée en vigueur du Traité. Elle peut être invoquée tant à sa faveur qu'au profit de ses ressortissants par tout Etat membre participant à l'approvisionnement de cette usine.

L'Agence conclut les contrats correspondants, après vérification par la Commission que les conditions d'application du droit de priorité sont remplis."

Ten aanzien van de discussie over dit voor ons zo belangrijke artikel kan nog worden opgemerkt, dat de voorzitter van de Franse delegatie (Marjolin) een poging deed de periode van 7 jaar op 5 jaar terug te brengen. Daar alle anderen (inclusief zijn eigen delegatieleden) een gesloten front vormden tegen dit voorstel en nadat van Italiaanse zijde gesteld was, dat dit artikel zonder wijziging "à laisser ou à prendre" was, capituleerde de Franse delegatievoorzitter en hield zich het recht voor om op dit artikel in de Ministersconferentie nog eens terug te komen.

Opmerking : "diverger" betekent "kritisch worden", in werking gaan.

2.- Door de redactiegroep zal een tekst worden uitgewerkt, op te nemen in de overgangsbepalingen om te voorzien in het "vacuum" tussen de inwerkingtreding van het verdrag en die van het Agentschap.

3.- Voor de artt. 4 en 5 van het hoofdstuk over de buitenlandse betrekkingen werden nieuwe redacties geaccepteerd, met inbegrip van een overgangsregeling. Een Duitse reserve werd opgeheven. De redactie van art. 4, tweede alinea werd o.i. verscherpt.

4.- Het hoofdstuk over de controle werd gecompleteerd met een bepaling, welke naar behoefte een wijziging van de contrôle-regelingen mogelijk maakt.

5.- Om in Frankrijk te kunnen komen tot wetswijziging, nodig voor de uitwisseling van geheime kennis, werd een van Franse zijde geconcipieerde briefwisseling tussen Regering en Parlement goedgekeurd.

6.- Van Belgische zijde legde men een réserve d'attente op art. 5 van het overzicht Ch.Del. 287 in verband met een mogelijke onverenigbaarheid met de bepalingen over de contrôle, vervat in het - in de Euratomgroep geaccepteerde - Duitse document Ch.Del. 209.

Sub b.

Zie doc. Ch.Del. 306 over de gemeenschappelijke nucleaire markt. Over het eerste artikel was men het reeds eens. Art. 2 zal worden geamendeerd, zowel in verband met een Frans voorbehoud ten aanzien van de mogelijkheid van heffing bij invoer van "une taxe spéciale temporaire de compensation" als in verband met een van Belgische zijde voorgestelde nieuwe bepaling, van

NA, 2.03.01 (Arch. AZ/KMP) (Nationaal Archief, Den Haag) inv.nr. 2852

belang voor het regiem bestaande in de Congo (zie blz. 4). Dit art. 2, evenals de artikelen 3, 4, 5, 8 en 10 zullen nu door de gemeenschappelijke markt-experts worden bewerkt en daarna direct aan de redactiegroep overgedragen. Men zal dus spoedshalve de "Delegatiehoofden-goedkeuring" overslaan. De artikelen 6, 7 en 9 werden, na amendering aangenomen.

Sub c.

Enkele verdragsannexen werden besproken en aangenomen, op basis van het overzicht, vervat in doc. Ch.Del. 303.

1.- Op de gemeenschappelijke nucleaire markt-lijst (Ch.Del. 119) werden drie wijzigingen aangebracht. De specialisten van de Brusselse nomenclatuur zullen deze lijst zonodig nog corrigeren.

2.- In de lijst van het Euratom-researchgebied (zie doc. Ch.Del. 262) werden drie kleine verbeteringen aangebracht.

3.- De lijst van erkende kernindustrieën (Ch.Del. 261) bedoeld in het hoofdstuk over de investeringen, werd zonder wijziging aanvaard.

4.- De bijlage over de "faciliteiten"[1] (Ch.Del. 263) werd eveneens aangenomen. Daar het duidelijk was, dat bedoelde faciliteiten, conform art. 4 van het hoofdstuk over de gemeenschappelijke ondernemingen, slechts met een unanimiteitsbeslissing van de Raad zullen kunnen worden toegekend, werden de Nederlandse, Duitse en Italiaanse reserves (zie blz. 2) opgeheven. Aan par. 6 zal een verwijzing naar art. M van de financiële regelingen worden toegevoegd.

---

1) Zo zullen de "privileges en immuniteiten" om ontische redenen worden genoemd.

S-11-162-100-2-'57

NA, 2.03.01 (Arch. AZ/KMP) (Nationaal Archief, Den Haag) inv.nr. 2852